

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 132:

Forslag til folketingsbeslutning om orlov til pasning af ældre og handicappede.

Af Villy Søvnal (SF) m.fl.

(Fremsat 28/3 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen): Forslagsstilleren ønsker med den foreslåede orlovsordning angiveligt at bidrage til at sikre omsorg for de ældre og de handicappede. Det angives således at være formålet med beslutningsforslaget at tilgodese sociale familiepolitiske behov ved at skabe et økonomisk grundlag for, at personer med tilknytning til arbejdsmarkedet kan opnå orlov for at pleje ældre familiedemedlemmer og handicappede i hjemmet.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at regeringen lægger vægt på, at ældrepolitikken skal bygge på værdighed, tryghed og kvalitet, og at alle ældre og handicappede i Danmark trygt skal kunne regne med, at de både får den hjælp, pleje og omsorg, der er behov for.

Det er også en del af målsætningen for socialpolitikken, at den enkelte ældre i højere grad sættes i centrum. Det kan bl.a. ske ved, at de ældre og deres pårørende inddrages og får mere medansvar for, at opgaverne løses på den bedste måde.

Jeg synes, det er vigtigt at få oplyst, at der allerede findes forskellige muligheder i den sociale lovgivning, som giver mulighed for, at pårørende eller andre får udbetalt løn eller godtgørelse for tabt arbejdsindtægt for at gå ind og udføre den hjælp, som den ældre eller den handicappede er visiteret til.

F.eks. er der i forbindelse med servicelovens bestemmelser om praktisk hjælp givet mulighed for, at ældre og handicappede, som er berettigede til en given praktisk hjælp, selv kan vælge at udpege en person til at udføre opgaverne. Den person, der udpeges, indgår aftale med kommunen om betaling for de opgaver, som den pågældende udfører. Det forudsættes, at der ved en sådan aftale tages udgangspunkt i de almindelige overenskomstsmæssige forhold, der er gældende på området.

Personer under 67 år, der har behov for personlig hjælp og pleje i mere end 20 timer ugentligt, kan efter serviceloven vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende så selv kan antage.

Endvidere har forældre, der passer et barn med handicap i hjemmet, mulighed for at få dækket en tabt arbejdsfortjeneste. Denne ydelse beregnes på baggrund af forældrenes hidtidige bruttoindtægt.

Derudover kan der efter den sociale lovgivning ydes et plejevederlag i forbindelse med pasning af døende i hjemmet. Plejevederlaget er en godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste og svarer til halvdelen gange det sygedagpengebeløb, som den pågældende ville have fået i tilfælde af egen sygdom.

Der eksisterer hermed allerede en række forskellige ordninger, som jeg er overbevist om i vidt omfang dækker behovet for både fleksibilitet og også brugerindflydelse i forhold til udførelsen af den hjælp og pleje, ældre og handicappede er visiteret til.

Ordningen under Socialministeriets lovgivning tager udgangspunkt i den ældres eller den handicappedes behov for hjælp og støtte og er udformet, så den har sammenhæng med kommunernes forpligtelse til at sikre tilbud om den nødvendige hjælp og støtte. Den sociale lovgivning indeholder derimod ikke regler om, at hjælperen eller i givet fald den pårørende har ret til frihed fra arbejde for at varetage plejen af den ældre eller den handicappede. Retten til tjenestefrihed og nedsat arbejdstid er betinget af aftaler mellem arbejdsgiveren og arbejdstageren og hører ressortmæssigt i øvrigt også under Arbejdsministeriet.

Ud over de her nævnte ting synes jeg også, at der er to lidt mere principielle ting, som er vigtige at forholde sig til i forhold til SF's beslutningsforslag. Det første er vel et kønspolitisk aspekt. Jeg tror, man levende kan forestille sig, hvem det først og fremmest er, der vil komme til i givet fald at skulle udføre de job, som der her er tale om.

Det andet er så det forhold, som jeg også ofte har hørt hr. Villy Søvnal give udtryk for, nemlig en reel bekymring for, om der vil være nok arbejdskraft til rådighed de kommende år til klare de store udfordringer, vi har inden for hele denne her sektor. Det er den bekymring, som vi for ganske få timer siden også debatterede her i salen, og jeg må sige, at jeg har ikke anden fantasi, end at netop gennemførelsen af